

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo nauke

NAZIV PROPISA

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Problemi koje treba da riješi predloženi akt:

U tekstu Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti treba promijeniti naziv Centar uspješnosti u naziv Centar izvrsnosti, jer je primjereniji djelatnosti koju treba da obavlja, i rezultatima koje treba da postiže.

Pored toga, Zakonom treba dopuniti uslove koje centar izvrsnosti treba da ispunjava, odnosno da pored postojećih uslova treba da ima: program kojim se unapređuju naučna istraživanja na nacionalnom nivou, doprinosi jačanju nacionalne ekonomije i konkurentnosti na evropskom tržištu; obezbijeđen prostor i infrastrukturu za realizaciju istraživanja; kapacitet da obezbijedi radnu atmosferu koja doprinosi stvaranju novih naučnih rezultata; aktuelne, originalne i međunarodno priznate rezultate istraživanja; programe za privlačenje eksternog finansiranja kroz evropske i druge međunarodne fondove kojima obezbjeđuje održivost i dalji rad; i obezbijeđene uslove za primjenu rezultata naučnih istraživanja u praksi.

Zakonom je takođe potrebno utvrditi da se status centra izvrsnosti može oduzeti prije isteka perioda od tri godine, u slučaju negativne periodične evaluacije centra.

U važećem Zakonu utvrđeno je da se Strategija naučnoistraživačke djelatnosti donosi za period od osam godina. Zbog brzog naučnog i tehnološkog razvoja u državama EU i svijetu uopšte, i potrebe da mu se prilagođavamo, Strategija treba da se donosi na period od pet godina.

Vlada je na sjednici od 7. marta 2013. godine usvojila Informaciju o opravdanosti postojanja savjeta i drugih radnih tijela koje je obrazovala Vlada, u kojoj je utvrđeno da formiranje Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost treba da bude u nadležnosti ministra nauke.

Pored toga, imenovani ministri u postojećem Savjetu nijesu aktivno učestvovali u njegovom radu.

Stoga, kako je odredbama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti definisano da Savjet ima 11 članova, od čega se četiri člana imenuju iz reda predstavnika organa državne uprave nadležnih za: nauku, visoko obrazovanje, ekonomiju i finansije, to treba i Zakon izmijeniti i prilagoditi, te utvrditi da Savjet ima 9 članova, koje imenuje ministar nauke. Za člana Savjeta iz reda predstavnika organa državne uprave treba imenovati samo ministra nauke, dok bi ostali njegovi članovi bili predstavnici istraživačke zajednice iz svih oblasti nauka, kao i predstavnik privrede.

Zakonom je utvrđeno da se sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju u državnom budžetu. S obzirom da će Savjet imenovati ministar nadležan za poslove nauke, to je potrebno zakonom omogućiti da se sredstva za njegov rad obezbijede u budžetu Ministarstva.

Ovim Zakonom treba utvrditi i mogućnost da Ministarstvo nauke, pored dodjele nagrada mladom istraživaču i za najuspješniji projekat, može dodjeljivati godišnju nagradu najuspješnijem mladom istraživaču – talentu do 20 godina života, najuspješnijem naučniku/naučnici, i pronalazaču – inovatoru za najuspješniji patent ili inovativno rješenje, i da se nagrada za najuspješniji projekat dodjeljuje nakon završetka istraživanja na projektu.

Na kraju, Zakonom treba utvrditi da se licenca za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti umjesto na neodređeno vrijeme, izdaje na period od tri godine, iz razloga što će se na taj način kroz postupak provjere ispunjenosti uslova, najmanje jednom u tri godine, podsticati kvalitet istraživanja u naučnoistraživačkim ustanovama, kao i povećanje broja istraživača.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predlogom akta postižu se sljedeći ciljevi:

1. Centar izvrsnosti, pored već utvrđenih uslova, treba da ima: program kojim se unapređuju naučna istraživanja na nacionalnom nivou, doprinosi jačanju nacionalne ekonomije i konkurentnosti na evropskom tržištu; obezbijeden prostor i infrastrukturu za realizaciju istraživanja; kapacitet da obezbijedi radnu atmosferu koja doprinosi stvaranju novih naučnih rezultata; aktuelne, originalne i međunarodno priznate rezultate istraživanja; programe za privlačenje eksternog finansiranja kroz evropske i druge međunarodne fondove kojima obezbjeđuje održivost i dalji rad; i obezbijedene uslove za primjenu rezultata naučnih istraživanja u praksi. aktuelne, originalne i međunarodno priznate rezultate istraživanja kojima obezbjeđuje održivost i dalji rad.
2. Licenca za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti umjesto na neodređeno vrijeme, treba da se izdaje na period od tri godine, iz razloga što će se na taj način kroz postupak provjere ispunjenosti uslova, najmanje jednom u tri godine, podsticati kvalitet istraživanja u naučnoistraživačkim ustanovama, kao i povećanje broja istraživača.
3. Nesmetani i kvalitetan rad Savjeta i održavanje sjednica Savjeta.
4. Ispunjavanje obaveza iz Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.
5. Mogućnost da Ministarstvo nauke, pored dodjele nagrada mladom istraživaču i za najuspješniji projekat, može dodjeljivati godišnju nagradu najuspješnijem mladom istraživaču – talentu do 20 godina života, najuspješnijem naučniku/naučnici, i pronalazaču – inovatoru za najuspješniji patent ili inovativno rješenje.

- Programom rada Vlade za 2014. godinu donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti predviđeno je za III kvartal 2014. godine.

- Programom pristupanja Crne Gore EU (2014-2020), utvrđeno je donošenje Zakona o izmjenama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti u III kvartalu 2014. godine.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- "status quo" opcija

- Centar izvrsnosti, sa već utvrđenim uslovima, ne bi u dovoljnoj mjeri realizovao programe kojim se unapređuju naučna istraživanja na nacionalnom nivou, doprinosi jačanju nacionalne ekonomije i konkurentnosti na evropskom tržištu; programe za privlačenje eksternog finansiranja kroz evropske i druge međunarodne fondove kojima obezbjeđuje održivost i dalji rad; i obezbijeđene uslove za primjenu rezultata naučnih istraživanja u praksi; aktuelne, originalne i međunarodno priznate rezultate istraživanja kojima obezbjeđuje održivost i dalji rad.
- Licenca za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti na neodređeno vrijeme, ne obezbjeđuje podsticanje kvaliteta istraživanja u naučnoistraživačkim ustanovama, kao i povećanje broja istraživača.
- U slučaju da postojeći Savjet nastavi rad u istom sazivu, i dalje se ne bi izvršavale obaveze Savjeta koje su predviđene Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti.
- Ministarstvo nauke, pored dodjele nagrada mladom istraživaču i za najuspješniji projekat, može dodjeljivati godišnju nagradu najuspješnijem naučniku/naučnici, i pronalazaču – inovatoru za najuspješniji patent ili inovativno rješenje.

- Preferirana opcija

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti, omogućilo bi se:

- realizacija programa u Centru izvrsnosti kojima se obezbjeđuje njegova održivost i dalji rad;
- izdavanje licence za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti na period od 3 godine koje bi omogućilo podsticanje kvaliteta istraživanja u naučnoistraživačkim ustanovama i povećanje broja istraživača;
- sa promijenjenim sazivom Savjeta, omogućice se nesmetani rad Savjeta;
- dodjelom nagrada najuspješnijem naučniku/naučnici i pronalazaču – inovatoru za najuspješniji patent ili inovativno rješenje, podsticao bi se kvalitet istraživanja, posebno razvojnih, kao i stimulisanje istraživača za bavljenje naukom.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Predlogom akta direktni pozitivni uticaj će se odraziti na kvalitet obavljanja naučnoistraživačke djelatnosti.

- Indirektan pozitivni uticaj će se odraziti na naučnoistraživačku djelatnost, kao i na naučnoistraživačku zajednicu.
- Predlog akta neće izazvati negativan uticaj.
- Primjena akta neće izazvati troškove građanima i privredi.
- Donošenje predloga akta i njegove pozitivne posljedice ne izazivaju troškove.
- Predlog akta se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Donošenjem ovog akta neće se uticati na biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Da, i to sredstva iz budžeta Ministarstva nauke. Naime, naknadu za rad članova Savjeta i članova njegovih radnih tijela ili komisija utvrđuje ministar nauke, posebnim aktom, u skladu sa propisom Vlade kojim se utvrđuje visina naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada.

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Obezbjeđenje finansijskih sredstava će se vršiti u skladu sa propisom Vlade kojim se utvrđuje visina naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada.

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Sredstva su planirana u budžetu Ministarstva nauke za 2014. godinu, i to u iznosu od 30.000,00€, sa stavke 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije, koja će se realizovati u skladu sa propisom Vlade kojim se utvrđuje visina naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada.

Ministarstvo nauke, do sada je finansiralo dodjelu godišnjih nagrada za naučna

dostignuća, na osnovu konkursa koji je objavljivalo saglasno Pravilniku o uslovima i bližim kriterijumima za dodjelu godišnjih nagrada za naučna dostignuća kao i iznose nagrada, takođe sa stavke 4147 – Konsultantske usluge, projekti i studije.

Godišnje nagrade dodjeljivane su: najuspješnijem mladom istraživaču – talentu do 20 godina života, u iznosu od 1.000,00 €, mladom naučniku do 35 godina života, u iznosu od 2.000,00 €; rukovodiocu naučnoistraživačkog programa ili projekta i istraživačkom timu koji su realizovali najuspješniji nacionalni projekat finansiran iz budžeta organa državne uprave nadležnog za nauku, u iznosu od 5.000,00 €; najuspješnijoj ženi u nauci, u iznosu od 2.000,00 € i pronalazaču – inovatoru za najuspješniji patent ili inovativno rješenje, u iznosu od 2.000,00 €.

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?

Ne.

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Da. Plaćanjem administrativnih taksi za licenciranje naučnoistraživačkih ustanova.

- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

/

- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.

/

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Članovi Radne grupe za izradu ovog Zakona, bili su istraživači sa: Univerziteta Crne Gore, prof. dr Kemal Delijić, i Univerziteta „Mediteran“, prof. dr Mladen Vukčević. Pored toga, član Radne grupe bio je i predstavnik NVO „PRONA“ iz Podgorice, mr Marko Andrijašević.

Održana je javna rasprava 20. juna 2014. godine, kojoj je prisustvovala naučna i stručna javnost, predstavnici NI ustanova i ustanova visokog obrazovanja, kao i predstavnici privrednih subjekata.

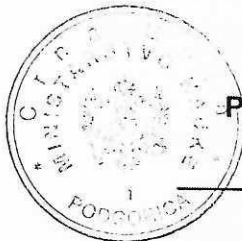
7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju predloženog akta.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene akta biće zaduženo Ministarstvo nauke.

Datum i mjesto

Podgorica, 27.06.2014. godine

MINISTAR

Prof. dr Sanja Vlahović